

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/111/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720010438
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6720010438.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Jozefa Ryanta a Mgr. Jána Bednára na verejnom zasadnutí konanom dňa 09. septembra 2020, v trestnej veci obžalovaného E. M. za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr.zák., o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 24. 07. 2020, sp. zn. 3T/84/2020 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por.

obžalovaného E. M., nar. XX.XX.XXXX vo B., trvalým pobytom G., X. Y. XXX/X, t.č. vo väzbe v ÚVV a ÚVTOS L. L.

o d s u d z u j e

podľa § 208 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 38 ods. 2, 3, 8 Tr. zák., § 39 ods. 1, 3 písm. d) Tr.zák. na trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Vo zvyšných častiach zostáva napadnutý rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný E. M. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr.zák. pretože

od presnejšie nezistenej doby v roku 2010 do 20.03.2020 na adrese predchádzajúceho bydliska v obci Y. Z. a následne aj v mieste súčasného trvalého pobytu v G., X. Y. XXX/X, ako aj na ďalších miestach, spôsobil najmä pod vplyvom alkoholu psychické a fyzické utrpenie svojej družke C. R., nar. XX.XX.XXXX, s ktorou žije v spoločnej domácnosti tým, že tejto vulgárne nadával, bezdôvodne vyvolával hádky, pričom týchto hádok boli svedkom viackrát aj ich tri maloleté deti, družku upodozrieval z nevery, ponižoval ju, kontroloval jej mobilný telefón, kde tieto hádky neraz vyústili aj do fyzických útokov, pričom ju napádal najmä do oblasti rúk, chrbta a nôh. Následne ju potom vyhadzoval z domu, v dôsledku

čoho musela v strachu o svoj život a zdravie ujsť k matke E. M., C. M. spoločne so svojimi deťmi, čím takýmto konaním spôsoboval poškodenej C. R. psychické a fyzické utrpenie.

Za to bol obžalovanému podľa § 208 ods. 3 Tr.zák. s použitím § 36 písm. l), n) Tr.zák., § 38 ods. 3 Tr.zák., § 39 ods. 1, 3 písm. d) Tr.zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky nepodmienečne. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bol na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr.zák. bolo obžalovanému uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, ktoré podľa § 74 ods. 2 Tr.zák. potvrdá, kým si to bude vyžadovať jeho účel.

Proti tomuto rozsudku podal ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní okresný prokurátor odvolanie, ktoré odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 13. 08. 2020, a to proti výroku o treste v neprospech obžalovaného.

Najprv poukázal na výrovkovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však, pokiaľ ide o uložený trest, nestotožnil. Trest odňatia slobody vo výmere 3 roky považoval totiž za neprimerane mierny. Zdôraznil, že za uvedený zločin ustanovuje Trestný zákon sadzbu v rozmedzí 7 - 15 rokov, pričom okresný súd nesprávne použil ust. § 39 ods. 1, 3 písm. d) Tr.zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody, keďže na takýto postup neboli splnené zákonom ustanovené podmienky. Samotná skutočnosť, že sa obžalovaný ku skutku priznal, nezakladá automatickú aplikáciu ust. § 39 Tr.zák., v danom prípade neboli preukázané také okolnosti prípadu, ani pomery páchatel'a, ktoré by spôsobovali neprimeranú prísnosť trestnej sadzby.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr.por. zrušil napadnutý rozsudok, podľa § 322 ods. 3 Tr.por. sám vo veci rozhodol a uložil obžalovanému primeraný trest.

K podanému odvolaniu sa obžalovaný vyjadril prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 08.09.2020. Trest, ktorý mu bol uložený prvostupňovým súdom, považoval za primeraný a účelný. Nepopieral tvrdenie okresného prokurátora, že priznanie k spáchaniu skutku nie je, bez ďalšieho, dôvodom na aplikáciu ust. § 39 Tr.zák., ale v danom prípade existovali aj iné skutočnosti, ktoré uloženie takto zníženého trestu odôvodňovali.

Zdôraznil, že bol zamestnaný, finančnými prostriedkami, ale aj osobnou starostlivosťou, reálne prispieval k plneniu si vyživovacej povinnosti voči svojim maloletým deťom. Už výkonom trojročného nepodmienečného trestu odňatia slobody sa jeho deti a družka ocitnú v situácii, keď im vypadne podstatný príjem do rodinného rozpočtu a uloženie trestu dlhšieho trvania by bolo pre rodinu finančne likvidačné. Doposiaľ nikdy nebol vo výkone väzby, ani vo výkone trestu odňatia slobody, pričom uložený trest je postačujúci a adekvátny na jeho nápravu, čo okresný súd aj náležite odôvodnil. Trestný zákon umožňuje v jeho prípade dokonca znížiť výmeru trestu odňatia slobody až na dva roky, prípadne aj podmienečne odložiť jeho výkon na skúšobnú dobu, a to eventuálne aj s probačným a mediačným dohľadom. Súd prvého stupňa teda nevyužil možnosť ísť až na spodnú hranicu mimoriadneho zníženia trestu, a taktiež nevyužil ani možnosť podmienečného odkladu jeho výkonu.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby odvolací súd zamietol odvolanie okresného prokurátora podľa § 319 Tr.por. ako nedôvodné.

Na verejnom zasadnutí prokurátor krajskej prokuratúry zotrval na dôvodoch uvedených v písomnom vyhotovení odvolania. Zdôraznil, že samotné vyhlásenie viny obžalovaného na hlavnom pojednávaní nie je dôvodom na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody. Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste zrušil a rozhodol vo veci sám tak, že obžalovanému uloží trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby, t.j. vo výmere 7 rokov a na jeho výkon ho zaradí do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Naproti tomu obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí zotrval na dôvodoch uvedených v písomnom vyjadrení k odvolaniu. Poukázal na to, že nielen vyhlásenie viny na hlavnom pojednávaní hovorilo v prospech obžalovaného, ale taktiež to, že sa k trestnej činnosti priznal, doposiaľ nebol vo výkone trestu odňatia slobody, naproti tomu bol riadne zamestnaný, ekonomicky zabezpečoval rodinu a dlhšia výmera trestu by neprimerane zasiahla do sociálneho stavu rodiny. Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd zamietol odvolanie okresného prokurátora podľa § 319 Tr.por. ako nedôvodné.

Obžalovaný sa pripojil k návrhu svojho obhajcu a opätovne prejavil ľútosť nad svojím konaním, zároveň sa ospravedlnil svojej družke a deťom.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolania okresného prokurátora zistil, že toto bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku

rozsudku o treste. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, by prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., čo však zistené nebolo. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora bolo podané čiastočne dôvodne.

Primárne je nutné konštatovať, že skutkový stav ustálený okresným súdom v napadnutom rozsudku, taktiež jeho právna kvalifikácia ako zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Tr.zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr.zák. bola v súlade so zákonom. Keďže obžalovaný vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku, pričom následne odpovedal na všetky Trestným poriadkom stanovené otázky kladne „áno“, preto okresný súd po procesnom postupe podľa § 257 ods. 7 Tr.por. jeho vyhlásenie uznesením prijal. Nakoľko výrok o vine už nebol napadnuteľný odvolaním, rozsudok v tejto časti nadobudol právoplatnosť. Aj výrok o uložení ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou nadobudol právoplatnosť, keďže ho odvolaním nenapadla žiadna z procesných strán.

Preskúmavajúc zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste, dospel krajský súd čiastočne k inému záveru ako okresný súd, nakoľko bolo pri ukladaní trestu porušené ustanovenie Trestného zákona, odvolanie okresného prokurátora považoval v určitej miere za dôvodné, a preto napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu zrušil a následne rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. o treste sám.

Pri úvahách o určení druhu trestu a jeho výmery mal za to, že okresný súd pochybil, keď pri jeho ukladaní aplikoval ust. § 36 písm. n) Tr.zák. Obžalovanému poľahčovalo, že sa k spáchaniu trestného činu priznal a úprimne ho oľutoval (ust. § 36 písm. l) Tr.zák.), nepriťažovala mu žiadna okolnosť, teda poľahčujúce okolnosti prevažovali na priťažujúcimi v pomere 1:0, preto došlo k zníženiu hornej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/3-inu (ust. § 38 ods. 3, 8 Tr.zák.), v dôsledku čoho bolo možné obžalovanému uložiť trest odňatia slobody na 7 rokov až na 12 rokov a 4 mesiace. Zároveň odvolací súd zobral do úvahy, okrem pomeru, aj na mieru závažnosti ustálenej poľahčujúcej okolnosti podľa ust. § 38 ods. 2 Tr.zák., ktorá bola pomerne významná. Naproti tomu obžalovanému nebolo možné priznať poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. n) Tr.zák., t.j., že napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom, pretože sa aktívne nepodieľal a neparticipoval na objasňovaní skutkových, resp. iných dôležitých okolností daného prípadu v prípravnom konaní. Na jeho vyhlásenie viny na hlavnom pojednávaní bolo potrebné prihliadnuť nie ako na uvedenú poľahčujúcu okolnosť, ale zohľadniť ju ako veľmi významnú skutočnosť pri ukladaní trestu. Zo stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR vyplýva, že samotné vyhlásenie viny obžalovaného na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr.por. a jeho následné prijatie súdom samo o sebe síce nie je možné považovať za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. n) Tr.zák., ale len za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. l) Tr.zák., avšak takýto postoj obžalovaného je potrebné vziať v úvahu, keďže neodvolateľne prijme všetky právne účinky uznania viny, dokonca bez toho, aby vopred vedel, aký druh trestu a v akej výmere mu bude následne súdom uložený, a preto možno aplikovať pri ukladaní trestu ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr.zák. vzťahujúce sa na konanie o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, t.j. môže mu byť uložený trest odňatia slobody znížený o 1/3-inu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ktorá by v danom prípade predstavovala 4 roky a 8 mesiacov.

Uloženie trestu odňatia slobody, čo aj na dolnej hranici takto zníženej trestnej sadzby, by však bolo v danom prípade i tak neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačoval aj trest kratšieho trvania, čo správne konštatoval okresný súd. Preto bolo potrebné aplikovať ust. § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr.zák., ktoré umožňovalo skrátenie výmery trestu až na dva roky. V neprospech obžalovaného vyznievala najmä dĺžka doby páchania trestnej činnosti (ktorá sa však už premietla do zvýšenia trestnej sadzby podľa ust. § 208 ods. 3 Tr. zák.), ako aj to, že u poškodenej v dôsledku jeho konania vznikla neurotická symptomatológia, súčasťou ktorej boli aj psychosomatické ťažkosti. Na druhej strane u poškodenej išlo o stav prechodný s tým, že postupne už u nej dochádzalo k postupnému odznievaniu adaptačnej poruchy. Obžalovaný jej nespôsobil pri fyzických útokoch vážnejšie zranenia, bol riadne zamestnaný a v prevažnej miere zabezpečoval pre rodinu prostriedky na živobytie. Okrem toho obžalovaný nemal za sebou rozsiahlu kriminálnu minulosť, nebol doposiaľ vo výkone trestu odňatia slobody a hľadá sa na neho, akoby súdom nebol trestaný. Práve existencia a kombinácia uvedených skutočností odôvodňovala mimoriadne zníženie výmery trestu odňatia slobody, avšak nie až v tak výraznej miere, ako ho uložil prvostupňový súd.

Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd obžalovanému sprísnil výmeru trestu a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 4 roky. Nemožno opomenúť ani to, že obžalovaný sa dopúšťal trestnej činnosti predovšetkým pod vplyvom alkoholu, pričom bol u neho zistený rozvinutý syndróm závislosti, a práve preto mu bola uložená aj ďalšia sankcia, a to ochranné opatrenie - ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, ktoré bude spolupôsobiť pri ochrane spoločnosti, ako aj pri dosiahnutí jeho nápravy.

Keďže obžalovaný nebol doposiaľ vo výkone trestu odňatia slobody, zaradil ho krajský súd na jeho výkon podľa ust. § 48 ods. 2 písm. a) Tr.zák. do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Jedine uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody, za súčasného uloženia ochranného opatrenia, zabezpečí v danom prípade v dostatočnej miere dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, a takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, ods. 4 Tr.zák., a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov, ale aj zásadám ukladania ochranných opatrení uvedených v ust. § 35 Tr.zák.

Odvolací súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého výroku o treste z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní okresného prokurátora, považujúc ho za čiastočne dôvodné, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.